

ОТВАРАЊЕ ШТАНДА ЗАВОДА

Штанд Републичког Завода за међународну научну, просветну, културну и техничку сарадњу отворио је 23. окобра 1992. године у 12 часова др Небојша Маљковић, потпредседник Владе Републике Србије, и између осталог рекао:

Разлој за прво појављивање Завода на Сајму књига је обележавање 40-годишњице рада обе институције. За сваку похвалу је што је изабран овакав облик приказивања рада, ван свакој свечарења.

Завод је - као што се зна - специјализована организација Владе Србије за обављање сложених и одговорних послова међународне размене културних, просветних, научних и техничких добара. Такав облик рада у овим областима постоји код многих земаља. За Енглеску то је BRITISH COUNCIL, за Немачку Гејте Институт, за Шпанију Сервантес институт итд. Завод је успешно пословао и на професијној основи, улажући зарађена средства у многе своје пројекте, али и у пројекте српских културних, научних и просветних институција.

Већ 2 године при Заводу ради и Фонд "Ђуро Даничић" за превод дела српске културе на стране језике, а ускоро ће при Заводу бити основана фондација "Доситеј", која ће својственим средствима финансирајући разноврсне акције наше међународне сарадње.

Овакав облик рада, који није само државни, показао се као врло прихватљив и целом свету. Наш Завод је обављао комуникацију са 100 земаља, уз око 900 акција годишње.

Ми желимо да се Завод даље развија у још јачу и модернију институцију

са бољим програмима, која би пратила обимна финансијска средства.

Ово је свакако један од најоригиналнијих и најсадржајнијих штандова на сајму. Ту су, пре свега, књиге - које је издао Завод, али и оне које је помагао да дођу до руку читалаца. У целокупној издавачкој активности Завода ваља истаћи три књиге. Заправо, мало је рећи да су то књиге. Можда им више припада назив књиге монументи. То су Законоправило Свештога Саве (са Дечјим новинама), Хиландарски медицински кодекс и Рујанско четворојеванђеље (са Народном библиотеком Србије). Свака од ових књига представља чврст темељ цивилизације. Завод је организовао и финансирао превод Законоправила на савремену српску језик. Биће то, заиста, празник наше вишевековне самобитности, када читаоци буду моћи заљубити причом дугом 800 страница. За нашу заборавност својственој идентитету ова књига ће значајни подстирак и увећану веру у себе.

Данас промовишемо и акцију Завода, уз сарадњу Факултета ликовних уметности, под називом "Сиварањем против блокаде". Цела једна генерација сликара - истидијломаца одге ће пред очима јавности и средстава информисања сликати 7 дана. Завод је плаћено боје, материјал и откупио све слике. Морам да кажем да сам над овом идејом засјао и замислио се. То је оригинална акција и дубоко смислена. Њена лозинка је заиста кључ како да остванемо у овом злу времену. Она има многу шире значење и наодзначење. И када међународна блокада мене, ова лозинка ће имати важност, јер је ослободилачка и окренућа против свих сила,

ограничења и неслобода. У сиварању је сјас - у сиварању нових вредности. После 7 дана 7 уметничких слика биће материјализација обе борбене, шворачке и бијалистичке тезе.

Желим младим уметницима плоносног инспирацију.

О изложби "Иво Андрић - животи и дело" већ је доста речено. Понуђена је, како се мојој визији из штампе, за излагање у неколико светских културних центара: Париз, Москва, Праг. Иво Андрић, будући да је носилац највеће светској признања - Нобелове награде, припада култури целој света. Заиста би звучало цинично ако би ембарго зауставио оглазак обе изложбе у другој земљи. Имали бисмо онда право да с осећањем торчине поставимо питање: Зашто забрањују и оно што је и од њих давно прихваћено, још једно што је 100-годишњица рођења Иве Андрића у значајним датумима Унеска.

На шпангу Завода за међународну сарадњу сагледавамо колика је разноврсност рада и деловања обе наше значајне институције. Ту су комјунитери са дискетама и презентираним културним блатом Србије са листе Унеска, ту је - рекао бих - узбудљив и необичан пројекат "Огњето блато Србије", који ће нам, када буде завршен, јужити увид у све оно небројано уметничко блато које је из Србије огњето, поклоњено, украдено, ољачкано, отето. Много што од тога лејално ћемо изражити да се врати у Србију. Овде ће се јавити и радио-аматери Србије, преко којих је Завод за међународну сарадњу пласирао у свет неке најважније истине о сиварању Срба, а које светске новинске агенције у својој заслеплености нису хтеле ни да приме. Ту су и докторске дисертације сивранаца који су као стипендисти Завода студирали на нашим универзитетима.

Заиста импресивна лејза садржаја рада која сада, овако очигледно приказана, јужа целовитиу слику Завода.

И као круна света: четири којеј икона Хиландара зраче и озарају нас. То је само део велике збирке од 90 оваких којеја које је Завод откупио и до сада показао у Паризу, Њујорку, на Киру и у Београду.

Колекцију Завода за међународну сарадњу чини значајан јубилеј - 40-годишњицу деловања и вредној раду, уз жеље за новим успесима и јачањем институције, а посетиоцима предајем ову мозаичку и бојитиу слику на разгледање и уживање."

После речи господина Небојше Маљковића, посетиоцима се обратио и Ђоко Стојичић, директор Завода, рекавши следеће:

Навршава се 40 година успешној деловања Завода за међународну научну, просветну, културну и техничку сарадњу Републике Србије. За нас, који нисмо вични конјунктивима, у сваком погледу то је јубилеј вредан пажње. Ако би се исписао лејотис света што је урадио овај вредни колектив, била би то заиста обимна књига наших беза са светом. Оних, када смо духовној ризници човечанства додали оно што ју је чинило бојитијом и разноврснијом, и оних - када смо хрлили да од других преузмемо исто тако раскошне, или још бојитије, дарове других цивилизацијских шековина. И у једном, и у другом случају, шрудили смо се да будемо оно што јесмо: аутохтона цивилизацијска комјонента великој људској мношумља, лејотисе и сиваралаштва која је свету још једна и којој је, не мање, свети јошребан.

Само неколико месеци раније требало је да овај Завод још једном уговор са Бриџанским музејом и Бриџанском националном библиотеком о организовању

велике изложбе "Српска средњовековна уметносћ" у Лондону. Избио је раи и пројекат је залећен. Тако је раиној историји наше културе догаио и ово полабље. Но, верујем да ће у доледно време ова илемеиша замисао добити своје убрзање. Каг кажем "верујем", иолазим од ношорне истине да раиови пролазе, а култура осиаје и од иодаиша да су наши еилески иаршнери у овај иодухваи кренули у жељи да својој иублицити ошкрију једну раскошну културу нашег средњег века, њима недобољно иознаиу. Што се санкција ииче: ниши их ирецењујемо, ниши их иоицењујемо. На иишање једног иледаоца: иша ћеће сага раиити каг су избиле санкције? - нашли смо можда најирикладнији одговор: "Сијурно је једно: да се сага мора раиити више нег ире."

Заправо, ако се иреилега смисао целокуиной рага обе важне националне истиииуције, он се одуек састојао у борби ироиив изолације, изостанка, заостиајања и одсуствовања Србије са свеиске сцене културе, науке и образовања, а за њено иприсуство, уицај и илемеишо итакмичење са осталим народима свеиша.

То смо радили и онда када смо организовали врхунске изложбе наших умейника, слали филмове на фестивале, иреводили Андрућа, оформили ирелеју колекцију коија икона Хиландара, осно-

вали Српску кућу на Крфу, иоисали небројено српско благо расушо ио свеиу, као ишо су и Срби расуши, уиуили 20.000 иисама свим сираним сиуденшима који су сиудирали у Србији да се сеије своје групе домовине, Србије, јер је у небољи; када смо уз иоследњу реч комијутерске иехнике иослали ио свеиу боиаиу информацију о нашим свеишлишшима: Сиуденици, Соиоћанима ииод, ииод...

Учинили смо све ово, јер је ио налаиало ово време и наш гуи ирема народу. То сазнање је добољно да учинимо још и више.

Отварању штанда Завода ирисуствовао је веи број истакнутих званица.

Присуство Завода на Сајму књига помогли су:

Удружење издавача књижара Југославије; Институт Винча; МДС - Информацијски инжењеринг, Београд; Народна библиотека Србије; Факултет ликовних уметности Универзитета у Београду; Народни музеј, Београд; Музеј савремене уметности, Београд; Музеј примењене уметности, Београд; Радио аматери Србије, Београд; Драган Живковић, дипл. арх. са сарадницима.